

Еаҫаõñòàí : áëèñê ñòí ëèö³ òà ҫëèаí³ àóë³â

Закінчення. Початок у №36, №37 "Львівського залізничника"

Зазвичай буває так, що, відвідавши якусь країну, відчуваєш її енергетику та починаєш глибше розуміти тамтешні умови життя. Але не в Казахстані. Близько десяти разів я перетинала кордон цієї країни: проїхала її уздовж, упоперек і по діагоналях, незважаючи на те, що територія Казахстану вмістила б чотири з половиною України. Я відвідала кілька міст: якісь проїздом, якісь оглядово, а в деяких затримувалася на день-два. Мені траплялося чимало людей із різних регіонів цієї держави, хоча на таких масштабних теренах проживає всього лише 16 мільйонів осіб...

Казахстан можна упевнено назвати країною контрастів: тут можна дві доби їхати, спостерігаючи за вікном один незмінний пустельний ландшафт, при цьому ще варто пошукати у світі країну, яка зрівнялася б із Казахстаном за природним різноманіттям. А ще можна вільно гуляти серед дерев та під ліхтарями на даху сучасного 40-поверхового будинку, спостерігаючи з висоти за міською метушнею внизу, але при цьому Казахстан не назвеш високоцивілізованою державою. Тут донині живе чимало людей, які вважають, що пральна машина – це їхні руки, а єдиний тип палива – сушені кізьяки. Тепер про все за порядком...

Мабуть, найголовніший "бренд" Казахстану – Великий степ, природна зона площею 805 тис. квадратних кілометрів. Це найбільший на земній кулі регіон сухих степів, значна частина якого є напівпустелею та власне пустелею.

Пустельно-степові краєвиди практично у первісному вигляді супроводжували мене впродовж багатьох днів дороги. Якийсь час, рухаючись із півночі на південь, можна спостерігати, як рідшають

соснові бори, переходять у голий степ, а той своєю чергою поступово перетворюється на пустельні бархани. Куди не глянь – неосянні піски і... верблюди. То поодинокі, то великими стадами, односторонні і двогорбі. А ще – корови червоної масті... Не могла збагнути, яку ж траву вони вишукують у пісках. Якщо де-не-де й трапляються якісь кущики, то лише на дахах українських будівель – там, мабуть, для них більш сприятливий ґрунт. А ще ця дорога запам'яталася мені нестерпним смородом. Так, мабуть, не смердів навіть Париж у "темному" Середньовіччі. Цей важкий запах щоразу вибухав із новою силою, тому до нього ніяк

не можна було звикнути, а його джерело для мене так і залишилося загадкою.

Із певною періодичністю обабіч залізничної траси можна було спостерігати кладовища. Незважаючи на тотальну бідність населення та попри те, що іслам-

ський звичай забороняє влаштовувати надмірні почесті покійникам, практично кожна гробниця нагадувала Кремль у мініатюрі.

Якщо трохи від'їхати від шляху, можна натрапити на якийсь аул (казахське село) із невеликою кількістю глиняних мазанок. Українці рідко бувають навіть побілені. Та перше, ніж вирушити у подорож цими екзотичними місцинами, варто пам'ятати, що вода там у прямому значенні слова червона. Ані деревини, ані газу тут нема, тож єдине паливо – тваринний послід. А простий і звичайний, здавалося б, процес приготування чаю триває аж півдня. Добре, що люди тут із хорошим почуттям гумору...

Чого не скажеш про їхніх урбанізованих співгромадян. На кожній залізничній станції, які, до речі, є острівками цивілізації, зі швидкістю вітру гасають золотозубі жінки зі своїм крамом, продають в'ялену рибу (розводять, мабуть, у штучних ставках) та щось схоже на позавчорашню піцу. А ще – шкарпетки з верблюжої вовни. Спочатку я не могла збагнути, для чого в пустелі вовняні шкарпетки, потім мені пояснили: зими тут дуже суворі. Жартувати з цими жінками не варто – вони легко переходять на грубу лайку, а часто й самі попереджають, щоб їх не драгувати, бо, мовляв, "екологія погана"... Цікаво, що жіночий дрес-код тут практично однаковий: квітчаста сукня та спортивна олімпійка з лампасами. А ще тут я вперше у житті побачила, як двірники розчищають доріжки, а водії лобове скло від... піску.

Міста, навіть такі, як Уральськ (де проходить кордон між європейським та азійським континентами) та Кизил-Орда, хоч і вважаються

жовтими в Казахстані, його історичними, культурними та адміністративними центрами. А також місто-казка Алмати, розташоване біля підніжжя Північного Тянь-Шаню. Єдине місто-мільйонник Казахстану, колишня столиця, яка, незважаючи на втрату статусу, досі є культурним і фінансово-економічним центром республіки.

А взагалі Алматинський край – найкрасивіший у Казахстані, про його шедевральні краєвиди ходять легенди. Природа тут багата, дивовижна та сповнена контрастів, ландшафт практично не повторюється. Засніжені гірські вершини, хвойні ліси, прекрасні

запущені штучні супутники Землі, Сонця, Місяця і Венери.

А от південний захід країни – це вже зовсім інший Казахстан. Є кілька історичних міст. Тараз та Шимкент – міста-музеї під відкритим небом із понад двохтисячолітньою історією. Свого часу відомі як "міста купців", бо стояли на караванній дорозі Великого Шовкового Шляху та приваблювали численних торговців. Зараз ці міста вва-

жються кращими в Казахстані, його історичними, культурними та адміністративними центрами. А також місто-казка Алмати, розташоване біля підніжжя Північного Тянь-Шаню. Єдине місто-мільйонник Казахстану, колишня столиця, яка, незважаючи на втрату статусу, досі є культурним і фінансово-економічним центром республіки.

А взагалі Алматинський край – найкрасивіший у Казахстані, про його шедевральні краєвиди ходять легенди. Природа тут багата, дивовижна та сповнена контрастів, ландшафт практично не повторюється. Засніжені гірські вершини, хвойні ліси, прекрасні

На жаль, за браком часу та вимушених змін у маршруті я побачила не так багато, як планувала. А Алмати взагалі довелося обминути. Колись я неодмінно сюди повернуся. А цього разу мені пощастило відвідати теперішню столицю – Астану.

Друге за кількістю населення місто, яке налічує близько 700 тис. мешканців, статус столиці отримало лише у 1997 році. Тоді за ініціативи президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва через перенаселеність південної столиці практично всі адміністративні будівлі перенесли до Акмоли, яку згодом перейменували в Астану, що з казахської перекладається як "столиця". Це рішення було також вигідно і геополітично, оскільки

Астана розташована одночасно у центрі Казахстану та євразійського континенту, а також має хорошу транспортну та комунікаційну інфраструктуру. Разом із тим Астана є однією з двох столиць світу (після Улан-Батора) з найсуворішою зимою. На щастя, я потрапила туди влітку.

Набувши статусу столиці, "обличчя" міста суттєво змінилось. Мені поки що не довелося навіть побачити славнозвісні Об'єднані Арабські Емірати чи Сінгапур, але я уявляла собі їх приблизно так, як виглядає Астана з вікна хостелу на 42-му поверсі.

Нова столиця – місто нових забудов. Всесвітньовідомі архітектори та будівельники створили неповторні ансамблі, поєднуючи надсучасний дизайн зі східним колоритом. Якоїсь особливості гармонії не спостерігається, оскільки всі столичні будівлі й комплекси дуже незвичні та абсолютно різні за стилями, однак всіх їх об'єднує спільна риса – демонстративна велич та розкіш.

У центрі міста – символ нової столиці – монумент Байтерек, з оглядового майданчика якого відкривається прекрасна панорама. Дві мармурові мечеті, що вражають своєю помпезністю. Основні фінанси Казахстану, як і годиться, розподіляють у "золотих вежах". Достойні резиденції президента та будинок парламенту. Височезні скляні комплекси, торгові центри, палаюча будівля, знана в народі як "запальничка", та величезна водойма з пляжем під скляним дахом "Хан Шатир", що не має аналогів у світі.

До речі, найвища будівля у місті "Темір Жоли" – це управління залізниць Республіки Казахстан (на фото вгорі ліворуч). Перша у світі будівля обладнана пожежно-евакуаційною системою, ліфти якої пересуваються рейками на фасадах.